

Migracja: plan zajęć

Autor: Zorana Matićević

Tematyka:

Migracja: pojęcie, przyczyny i konsekwencje

Wiek uczestników: 17/18 lat

Kontekst

Migracja to istotne zjawisko społeczne i dlatego znalazła się z obszaru zainteresowania socjologii.

Co powoduje, że jest ważna? Po pierwsze, migracje występują od samego początku istnienia ludzkich społeczeństw, przez całą historię ludzkości, a także we współczesnych społeczeństwach. Po drugie, chodzi o ich ogromny wpływ, konsekwencje dla współczesnych społeczeństw. I w końcu, związane z nimi nowe problemy społeczne, nowe dylematy, które należy przestudiować i rozwiązać.

Jest zatem konieczne, by:

- zdefiniować pojęcie migracji, czy ona jest, a czym nie, zaklasyfikować to zjawisko, o ile to możliwe
- wskazać, w jaki sposób zjawisko to ewoluowało, poczynając od jego pierwszy przejawów w historii aż do teraz
- uznać istnienie tego zjawiska we współczesnych społeczeństwach, w jego różnych formach, przejawach
- wymienić przyczyny tego zjawiska
- rozpoznać i wymienić jego konsekwencje
- podkreślić pytania, dylematy, kwestie dotyczące migracji i problemów uchodźców

Czas: 2 sesje po 45 minut

Cele:

- poznanie znaczenia pojęć migracja, imigracja, azyl, uchodźca
- uznanie znaczenia migracji dla przetrwania i postępu społeczeństw
- ćwiczenie obserwacji socjologicznej zjawiska społecznego, wyobraźni socjologicznej, dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych
- podkreślanie nowych pytań, dylematów, problemów dotyczących młodych ludzi w krajach przechodzących transformację i wymagających rozwiązania
- wskazanie sposobów radzenia sobie z kwestiami związanymi z migracją
- wskazanie możliwości zaangażowania się młodych ludzi w życie współczesnych społeczeństw w związku z tą kwestią
- zrozumienie uchodźców: ich praw, możliwości i trudności, powodów, dlaczego opuścili swój kraj, etc.
- budowanie empatii względem uchodźców poprzez powiązanie z doświadczeniami własnej rodziny
- promowanie postawy zaangażowania wśród młodzieży

-
- poprawa umiejętności streszczania krótkiego filmu, przeprowadzania mini badania online lub poprzez wywiady z członkami rodziny i przedstawiania ich wyników innym kilkoma różnymi metodami, np. drzewo genealogiczne, oś czasu lub mapy Google, itp.
  - zdobycie doświadczenia i wglądu w metodę wywiadu

Materiały i środki dydaktyczne

- długopis, papier, dostęp do internetu,
- krótkie filmy animowane nt. uchodźców (JustNow) https://youtu.be/i5fnRd2_gB4
- aplikacja GOOGLE MAPS
- drzewo genealogiczne lub aplikacja Geneology
- aplikacje pozwalające budować oś czasu (www.timetoast.com)
- aplikacje Padlet

Metody nauczania

- Burza mózgów
- Zadanie domowe / przeprowadzenie wywiadu z przodkami, w poszukiwaniu odpowiedzi na pytania takie jak: skąd pochodzą, gdzie dawniej mieszkali, czym się zajmowali, gdzie się osiedlili, dokąd wyemigrowali... z jakich politycznych czy ekonomicznych powodów lub... co wiesz o swoich dziadkach... czy jesteś zaskoczony, jak się z tym czujesz, czy jesteś w stanie zrozumieć ich decyzje, działania, wierzenia, itp. Stwórz oś czasu lub drzewo genealogiczne z datami obejmujące Twoich przodków, podkreślające te informacje, które mogą ukazać innym, skąd oni pochodzą, w jaki sposób i dlaczego migrowali... Znajdź te miejsca na mapie i przygotuj się do opowiedzenia historii swojej rodziny w ciągu jednej minuty, np. Jestem... żyję... Moja mama jest... z... Jej rodzice... mieszkali w... ale... zdecydowali się przeprowadzić i osiedlili się w... Przyjęli tę kulturę i deklarują narodowość... Z przeprowadzonego wywiadu dowiedziałem się, że... Jestem naprawdę zaskoczony, myślałem, że jestem w 100%...
- Wprowadzenie trasy, jaką przebyła rodzina na klasowej mapie migracji rodzin
- Dyskusja
- Zadanie domowe (ewaluacja) na Padlecie dla każdego ucznia / stworzenie artykułów Padlet o pięciu kolumnach:
  1. Migracje: od starożytności do dzisiaj
  2. Migracje w sztuce
  3. Migracje we współczesnym świecie: zagadnienia, prawa, problemy
  4. Migracje w przyszłości. Ja jako migrant
  5. Sławni ludzie, którzy są imigrantami, osobisty wpływ

CZĘŚĆ 1: 45-50 minut

Wprowadzenie: 5 minut

Prowadzący zajęcia krótko przedstawia temat i cele lekcji.

Temat: Migracje: pojęcie, przyczyny i skutki

Cele: Znaczenie pojęć migracja, imigracja, azyl, uchodźca, wpływ: przyczyny i skutki, kwestie społeczne, działania, jakie można podjąć, itp.

Prowadzący zajęcia informuje uczniów, że temat będą omawiać na dwóch lekcjach, w sumie 90 minut. Pierwsza część zajęć będzie skoncentrowana na burzy mózgów, oglądaniu krótkiego filmu animowanego Just Now i otrzymają zadanie domowe.

Druga część zajęć będzie obejmowała przedstawienie rezultatów pracy w domu i podsumowaniu. Na koniec otrzymają zadanie, do którego wykorzystają zdobytą wiedzę, pisząc artykuł na Padlecie i dodając swoje komentarze na pięć tematów.

CZĘŚĆ 1: 45-50 minut

Część właściwa: 30 minut

Prowadzący zajęcia zaprasza uczestników do udziału w burzy mózgów w poszukiwaniu odpowiedzi na następujące pytania:

- Czym jest migracja? Czym jest? Czym nie jest? Na czym polega różnica pomiędzy podróżowaniem a migracją? Kim jest uchodźca?
- Czy potrafimy wymienić kilka przykładów migracji w starożytności? Średniowiecza?
- A obecnie? Wypiszmy listę migracji we współczesnym świecie.
- Jakie są powody migracji? Dlaczego ludzie to robią? Co chcą osiągnąć? Czy jest to coś dobrego czy złego?
- Co jest dobrego w migracjach? Co nie jest dobre? Jakie problemy wiążą się z migracjami, jakie kwestie społeczne?
- Kto jest odpowiedzialny za rozwiązywanie tych problemów? Czy jesteśmy to my? W jaki sposób? Dlaczego?
- Co możemy zrobić? Czego nie możemy zrobić?
- Czy znacie sytuację migrantów? Ich prawa?
- Czy wiecie, czym jest azyl? Czy możemy spróbować wspólnie zdefiniować to pojęcie?
- Czy znasz jakieś sławne na całym świecie osoby, które są imigrantami?
- Czy jesteś imigrantem lub uchodźcą?

Po uzyskaniu kilku odpowiedzi prowadzący zajęcia i uczniowie podsumowują burzę mózgów:

- Migracje to ruchy społeczne na powierzchni Ziemi obejmujące ruch społeczeństw w celu znalezienia lepszego życia. Mogą być motywowane: poszukiwaniem lepszych warunków życia, unikaniem katastrof naturalnych, ucieczką przed uciskiem politycznym lub ekonomicznym, poszukiwaniem godności lub podstawowych praw człowieka, itp.
- Uchodźca to osoba, która dla własnego bezpieczeństwa zmuszona była opuścić swój kraj. Status uchodźcy gwarantowany jest w prawie międzynarodowym, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (artykuł 14) i konwencji dotyczącej statusu uchodźców. Uchodźcą jest osoba znajdująca się poza terytorium własnego kraju, która nie może lub nie chce tam wrócić ze

względem na prześladowanie lub lęk przed prześladowaniem opartym na rasie, religii, pochodzeniu etnicznym, itp. Taka osoba szuka azylu.

- Migracje są zjawiskiem znanym od starożytności przez Średniowiecze aż do czasów współczesnych. A zatem migracja ma istotne miejsce w historii ludzkości.
- Wpływ migracji jest bardzo duży – ma konsekwencje pożądane i niepożądane. Migrantom udaje się ocalić życie lub poprawić warunki życia. Pojawiają się jednak również pewne problemy: zapewnienie schronienia, wsparcia finansowego, edukacji, opieki społecznej i zdrowotnej, dowodów osobistych, paszportów, obywatelstwa, walka z ksenofobią, itp.

Istnieje wiele sposobów na radzenie sobie z tymi problemami. Niektóre państwa otworzyły swoje granice i przyjmują uchodźców, inne nie.

Za znalezienie rozwiązania odpowiedzialny jest rząd państwa – sygnatariusza konwencji.

Jednakże, jest kilka rzeczy, które możemy robić lokalnie, indywidualnie. My również mamy odpowiedzialność, jako ludzie, nie tylko jako obywatele. Uchodźcy mogą przysłużyć się naszemu państwu. Jest wiele sławnych osób, które są migrantami lub uchodźcami, akceptujemy ich jak swoich i jesteśmy im wdzięczni za to, co robią.

Ostatecznie, my sami jesteśmy lub możemy być w podobnej sytuacji w przyszłości.

CZĘŚĆ 1: 45-50 minut (oglądanie filmów)

Podsumowanie: 10 minut

Prowadzący zajęcia zwraca się do uczniów, prosząc ich, aby uważnie obejrzyli krótkie animacje JustNow dotyczące uchodźców.

Prowadzący zajęcia wyjaśnia uczniom zadanie domowe:

Każdy uczeń powinien przeprowadzić wywiad z jednym ze swoich przodków, by dowiedzieć się, skąd dokładnie pochodzą, czy w historii rodziny byli jacyś migranci. Jeśli tak, uczniowie powinni dociec przyczyn migracji i jej trasy. Rezultatem zadania domowego powinna być notatka albo prezentacja zagadnienia na osi czasu lub drzewie genealogicznym.

Prowadzący zajęcia informuje uczniów, żeby powinni być przygotowani na kolejne zajęcia ponieważ będą musieli:

1. przedstawić jednogodzinową historię swojej rodziny,
2. dodać trasę migracji swojej rodziny na klasowej mapie (Google) migracji
3. skomentować swoje przemyślenia po obejrzeniu filmów animowanych i zrobieniu zadania domowego. Czy zmieniły się jakoś ich poglądy?

CZĘŚĆ 2: 45-50 minut

Powtórka i wprowadzenie: 5 minut

Prowadzący zajęcia krótko przypomina treść poprzednich zajęć i czego dotyczyło zadanie domowe.

CZĘŚĆ 2: 45-50 minut

Prezentacja rezultatów pracy : 30 minut

Prowadzący zajęcia zaprasza uczniów, by wyszli na środek i przedstawili pozostałym jednogminutową historię migracji swojej rodziny. Po przedstawieniu rezultatów swojej pracy, każdy uczeń dodaje trasę migracji swojej rodziny do klasowej mapy migracji stworzonej przez prowadzącego zajęcia i umieszczonej na tablicy.

CZĘŚĆ 2: 45-50 minut

Ewaluacja, Refleksja : 10 minut

Po zakończeniu prezentacji, prowadzący zajęcia prosi uczniów, aby uważnie przyjrzeni się stworzonej mapie i skomentowali to, co widzą i wyciągnęli wnioski.

Prowadzący zajęcia zachęca uczniów, by zadawali i udzielali odpowiedzi na pytania związane z tematem.

Na zakończenie prowadzący zajęcia prosi uczniów o komentarz, czy widzą różnicę pomiędzy tym, co myśleli podczas oglądania filmów i po ich obejrzeniu – czy były one dla nich inspirujące? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Prowadzący zajęcia prosi uczniów, by zrealizowania zadanie podsumowujące zajęcia – na Padlecie dla każdego ucznia / stworzenie artykułów Padlet o pięciu kolumnach:

1. Migracje: od starożytności do dzisiaj
2. Migracje w sztuce
3. Migracje we współczesnym świecie: zagadnienia, prawa, problemy
4. Migracje w przyszłości. Ja jako migrant
5. Sławni ludzie, którzy są imigrantami, osobisty wpływ

Prowadzący zajęcia przekazuje uczniom link do prezentacji Padlet.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Treść tego materiału nie odzwierciedla oficjalnej opinii Unii Europejskiej.
Odpowiedzialność za informacje i poglądy wyrażone w filmie spoczywa wyłącznie na autorze (autorach).